

**JAARVERSLAG van de ORDE
VAN ADVOCATEN in het arrondissement
ROTTERDAM
over
maart 2018 tot en met maart 2019**

INHOUDSOPGAVE

	Pagina
1. Ten geleide	3
2. De raad van de orde	4
3. Het college van afgevaardigden	6
4. Het bureau van de orde	7
5. Het tableau en stageaangelegenheden	8
6. Externe contacten	9
7. Stichting Opleiding Advocaten Arrondissement Rotterdam	11
8. Het verslag van de deken aan de vergadering van de orde	12

1. Ten geleide

Op grond van artikel 17 lid 2 Advocatenwet vormen de gezamenlijke advocaten die kantoor houden in een arrondissement de Orde van Advocaten in dat arrondissement.

Volgens artikel 17a lid 2 Advocatenwet kent de Orde van Advocaten in het arrondissement als organen de raad van de orde (het bestuur van de orde), de deken (de voorzitter van de raad) en de jaarlijkse vergadering van de orde.

De leden van de raad van de orde worden gekozen in de jaarlijkse vergadering. Dat geldt ook voor de deken en voor de leden en plaatsvervangende leden van het college van afgevaardigden.

De leden van de raad van de orde in het arrondissement Rotterdam worden gekozen voor een periode van maximaal 6 jaar. Ieder jaar treden volgens het Huishoudelijk Reglement twee leden af.

De deken is onbeperkt herkiesbaar.

De leden en plaatsvervangende leden van het college van afgevaardigden worden gekozen voor een termijn van 3 jaar en zijn onbeperkt herkiesbaar.

Artikel 32 lid 4 en 5 Advocatenwet schrijven voor dat door de raad van de orde een verslag over het afgelopen jaar wordt uitgebracht, waarbij tevens verslag wordt gedaan over de stand van de beroepsuitoefening door advocaten en over de afhandeling van geschillen tussen advocaten en cliënten.

Over het jaar 2018 is besloten het verslag over de afhandeling van geschillen en meer in brede zin over het toezicht op de advocaten onder te brengen in het jaarverslag toezicht dekenberaad. Dat jaarverslag, dat bedoeld is voor de maatschappij en externe belanghebbenden is hier te vinden:

Download het [Jaarverslag dekenberaad 2018](#) en de bijlagen:

- [Overzicht kantoorbezoeken 2018](#)
- [Overzicht dossiers specifiek toezicht 2018](#)
- [Overzicht klachten 2018](#)

Het jaarverslag toezicht dekenberaad maakt onlosmakelijk onderdeel uit van dit jaarverslag. In dit jaarverslag wordt ingegaan op de stand van de beroepsuitoefening en aandacht besteed aan de lokale omstandigheden en specifieke aandachtspunten, vooral in het jaarverslag van de deken (hoofdstuk 6).

2. De raad van de orde

De raad van de orde bestond met ingang van 23 maart 2018 uit de volgende leden:

Mr. P. Hanenberg, deken
Mr. H.J. Breeman, waarnemend deken, portefeuille bestuursrecht
Mr. A.F. Ammerlaan, penningmeester, faillissementscommissie
Mr. P.A. van Lange, secretaris, portefeuille opleiding
Mr. M.V.R. Grandjean Perrenod Comtesse, portefeuille opleiding
Mw. mr. G.C.J.M. Cleophas, portefeuille advocaat in dienstbetrekking
Mw. mr. E.J.M. Habets, portefeuilles gefinancierde rechtshulp, jeugd en familie, BOPZ
Mr. P.C. Verloop, portefeuille strafrecht
Mw. mr. M.G.J. Maas-Cooymans, portefeuille bestuursrecht
Mw. mr. E. de Ruiter, portefeuille civiel recht

De raad van de orde kwam in 2018 twaalf keer in vergadering bijeen: 12 januari, 8/ 9 februari (retraite), 16 maart, 13 april, 25 mei, 15 juni, 13 juli, 24 augustus, 14 september, 22 oktober, 16 november en 14 december 2018.

Behalve op 8/9 februari 2018 werden telkens voorafgaand aan de vergadering stageverklaringen uitgereikt. Op 2 maart 2018 zijn er nog extra stageverklaringen uitgereikt aan stagiaires.

Nieuwjaarslunch

Op 19 januari 2018 werd de Nieuwjaarslunch gehouden in restaurant Staal te Rotterdam. Aan de lunch namen ca. 122 personen deel, waaronder 14 leden van de rechtbank en het OM, onder wie de president van de rechtbank en de hoofdofficier van justitie.

Ordevergaderingen

In 2018 werd de jaarlijkse Ordevergadering gehouden op 22 maart 2018 in de stadbrasserie aan het Schouwburgplein te Rotterdam

De vergadering werd door 50 leden van de orde bijgewoond.

De raad van de orde werd décharge verleend ten aanzien van het gevoerde financiële beleid in 2017. Verder werd de begroting voor het ordejaar 2018 goedgekeurd en de hoofdelijke omslag voor 2018 vastgesteld op een bedrag van € 520,= per advocaat exclusief BTW.

In deze vergadering traden twee leden van de raad van de orde conform het Huishoudelijk Reglement periodiek af, mr. O.E. Meijer en mr. M.C. van Meppelen Scheppink. Mw. mr. M. G.J. Maas-Cooymans en mw. mr. E. de Ruiter zijn ter vergadering als nieuw lid van de raad van de orde gekozen.

Verder waren er twee vacatures ontstaan voor het college van afgevaardigden. Eén door het aftreden als lid van mr. B.F. Desloover. Mr. C.M. Jakimowicz, thans plaatsvervangend lid, is gekozen als lid voor mr. B.F. Desloover. Mr. W.M. van Dijk was aftredend. Mr. Van Dijk heeft zich herkiesbaar gesteld en is herkozen. Mr. A.G.L. van Beest is als plaatsvervangend lid binnen het college van afgevaardigden voor de vacature mr. Jakimowicz als plaatsvervangend lid gekozen. Vanwege het aftreden als plaatsvervangend lid van mr. J.F. van Drenth, is mr. R.F. van Leeuwen in deze vacature gekozen.

Jaardiner / Baliefeest

Op 22 maart 2018 werd aansluitend aan de Jaarvergadering en de borrel het Jaardiner gehouden in de stadbrasserie aan het Schouwburgplein te Rotterdam. Voor het Jaardiner hadden zich 114 advocaten aangemeld.

Tijdens het diner trad mw. mr. M.A.V. van Aardenne, als spreker op.

Op 18 oktober 2018 werd het tweede jaarlijkse Baliefeest Rotterdam gehouden in de Arminiuskerk in Rotterdam. De organisatie was in handen van de gezamenlijke activiteitencommissie van de raad van de orde en de Jonge Balie Rotterdam. Het feest ving aan met een Paneldiscussie mede georganiseerd door de Stichting Opleiding Advocaten Rotterdam waarin de gedragsregels centraal stonden. Advocaten konden één opleidingspunt behalen en stagiaires een stempel in hun opleidingspaspoort. Het feest was een groot succes!

3. College van afgevaardigden

Met ingang van 22 maart 2018 bestond de Rotterdamse fractie van het college van afgevaardigden uit de volgende personen:

Leden:

Mr. J.T.C.M. Crepin

Mr. J. van Riet

Mr. P.N.M. de Gier

Mw. mr. W. de Jong

Mw. mr. W.M. van Dijk

Mw. mr. C.M. Jakimowicz

Plaatsvervangende leden:

Mr. H.P. Wiersema

Mw. mr. A.G.L. van Beest

Mr. R.F. van Leeuwen

De leden van het college van afgevaardigden worden voor een periode van 3 jaar gekozen en zijn herkiesbaar.

4. Bureau van de orde

Het bureau van de orde bestond in 2018 uit:

Mw. mr. Cécile van der Stelt, adjunct-secretaris
Mw. mr. Corien IJsselstein, stafjurist
Mw. mr. Evelyne de Leur, stafjurist
Mw. Marja Venema, kantoormanager
Mw. Marjolijn Begeer, secretaresse
mw. Daniëlle Heijmann, secretaresse
Mw. Cindy van der Wel, secretaresse
Mw. Aysel Sarier, secretaresse
Mw. Sukbing Kwee-Yu, medewerker informatiebeheer en boekhouding

Het personeelsbestand bestond in 2018 uit 3,3 fte juristen en 3,5 fte ondersteunend personeel.

Mw. mr. Van der Stelt heeft na bijna 25 jaar haar functie als adjunct-secretaris neergelegd en is met ingang van 1 juli 2018 met pensioen gegaan. Mw. Venema is na bijna 19 jaar met ingang van 1 oktober 2018 met pensioen gegaan.

Mw. Kwee-Yu is met ingang van 1 oktober 2018 in dienst getreden.

De mrs. Van der Stelt, IJsselstein en De Leur zijn, althans mr. Van der Stelt was, tevens als advocaat ingeschreven.

Als tijdelijke opvang voor de bureauleiding is mr. P.A. van Lange, secretaris van de raad van de orde, gedurende ten minste 20 uur per week actief geweest.

Het bureau van de orde ondersteunt de deken en de raad van de orde bij de uitoefening van hun taken.

5. Tableau en stage-aangelegenheden

Op 1 januari 2018 waren volgens het landelijke advocatentableau, gehouden door de Nederlandse Orde van Advocaten, 2016 advocaten ingeschreven in het arrondissement Rotterdam. Aan het eind van 2018 telde het arrondissement Rotterdam 2090 advocaten.

Sinds 1 januari 2015 moet ingevolge artikel 2 Advocatenwet een verzoek om inschrijving als advocaat bij de raad van de orde in het arrondissement waar men kantoor wil gaan houden, worden ingediend. In de loop van 2018 werden 139 advocaten op hun verzoek door de rechtbank Rotterdam beëdigd.

In 2018 besloot de raad van de orde vier verzoeken om inschrijving tot weigering om in behandeling te nemen op grond van artikel 4 Advocatenwet. Op het beklag is niet binnen de verslagperiode beslist.

69 advocaten kwamen in de loop van 2018 uit andere arrondissementen naar Rotterdam en 58 advocaten vertrokken uit Rotterdam naar andere arrondissementen.
71 advocaten lieten zich in de loop van het jaar schrappen of werden geschrapt door de tuchtrechter.
5 advocaten zijn in 2018 overleden.

De raad van de orde reikte in 2018 in totaal 93 stageverklaringen uit.
Verder keurde de raad van de orde in de loop van het jaar 170 patronaten goed.
In twee gevallen onthield de raad van de orde zijn goedkeuring aan een verzoek om goedkeuring stage en patroon.

In 4 gevallen verleende de raad van de orde de verzochte vrijstelling van de verplichting bij de patroon kantoor te houden (verzoek ex art. 9b, derde lid Advocatenwet).

In 1 geval verleende de raad van de orde de verzochte verlenging van de stage (verzoek ex art. 9b, tweede lid Advocatenwet).

In 14 gevallen adviseerde de raad van de orde over de verzochte ontheffing van de verplichting om kantoor te houden binnen Nederland (verzoek ex artikel 12, lid 3 Advocatenwet).

In 15 gevallen adviseerde de raad van de orde over de verzochte ontheffing van de verplichting om kantoor te houden binnen het arrondissement (verzoek ex artikel 12, lid 4 Advocatenwet).

Eind 2018 waren ca. 325 stagiaire-advocaten werkzaam in het arrondissement Rotterdam.

6. Externe contacten

In 2018 hadden de deken en leden van de raad van de orde weer diverse contacten met personen en instanties buiten de Rotterdamse Balie.

Iedere maand neemt de deken deel aan het dekenberaad.

Ook voert de deken ca. iedere vier weken overleg met de president van de rechtbank Rotterdam. Verder heeft de deken geregeld overleg met de hoofdofficier van justitie, zowel die van het plaatselijk parket als van het landelijk parket, alsook de president van het gerechtshof Den Haag. Tezamen met de Haagse deken vindt jaarlijks overleg plaats met leden van het gerechtshof.

Daarnaast neemt de deken regelmatig deel aan het Platform Criminaliteitsbeheersing met de burgemeester van Rotterdam, de chef van het politiekorps Rotterdam-Rijnmond, de president van de rechtbank, de hoofdofficier van justitie en vertegenwoordigers van het bedrijfsleven.

Ten slotte vindt jaarlijks overleg plaats van de deken en zijn Haagse ambtgenoot met de Raad van Discipline in het ressort Den Haag.

De leden van de raad van de orde voerden ook in 2018 op portefeuillehoudersniveau verschillende keren overleg met (sectoren van) de rechtbank Rotterdam en het gerechtshof Den Haag en met de Raad voor Rechtsbijstand.

Op 1 februari 2018 hebben meerdere advocaten in toga actie gevoerd op de Hofplaats te Den Haag inzake de uitkomsten van het rapport van de Commissie van der Meer.

Op 3 april 2018 en 9 oktober 2018 vonden bijeenkomsten plaats van de faillissementscommissie en de rechtbank. In de circulaire van de raad van de orde werden de verslagen van de bijeenkomsten gepubliceerd.

Op 24 april 2018 heeft in samenwerking met de Stichting Juridische Samenwerking aan de Maas het bestuur van de Erasmus School of Law de Moot Courtzaal in Sanders Building geopend.

Op 5 juni 2018 vond een overleg met de familiekamer rechtbank Rotterdam plaats.

Op 5 juni 2018 konden strafrechtadvocaten aan een professionele bespiegeling deelnemen die in de Van Kleffenszaal van het ministerie van Buitenlandse Zaken in Den Haag werd gehouden met als thema 'Hoe heurt het eigenlijk?'. De organisatie was in handen van het gerechtshof Den Haag, het ressortsparket en de Balies van Den Haag en Rotterdam.

Op 20 juni 2018 vonden de Rotterdamse pleitwedstrijden plaats in Dordrecht en in Rotterdam.

Op 13 september 2018 werd een kick-off bijeenkomst georganiseerd door rechtbank Rotterdam over de pilot "De Rotterdamse Regelrechter".

Op 18 september 2018 heeft de deken de bijeenkomst bijgewoond met buitenlandse rechters, de Jonge Balie en de leden van de raad van de orde.

Op 20 tot en met 22 september 2018 heeft de deken het FBE-congres bijgewoond in Warschau.

Op 27 september 2018 organiseerde de rechtbank Rotterdam samen met de Commissie Bestuursrecht van de raad van de orde een professionele ontmoeting tussen rechters en advocaten die actief zijn op het gebied van het bestuursrecht.

Op 1 oktober 2018 vond een symposium Herstelrecht en Mediation in Strafrecht plaats georganiseerd door de rechtbank Rotterdam.

Op 26 en 27 oktober 2018 heeft de deken de Openingsfestiviteiten bijgewoond van de balie te Gent.

Op 30 oktober 2018 organiseerde de Stichting Juridische Samenwerking aan de Maas voor haar vier ketenpartners, de Erasmus School of Law, de rechtbank Rotterdam, het openbaar ministerie en de Rotterdamse Orde van Advocaten, een professionele ontmoeting rond het thema "Outlaw motorcycle gangs: de ontwikkeling van aanpak en verbod op motorbendes in Nederland". Wetenschappers, rechters, officieren van justitie en advocaten konden elkaar in een informele sfeer ontmoeten rond een relevant (juridisch) thema.

Op 1 november 2018 werd door de rechtbank Rotterdam, de Raad voor de Kinderbescherming Rotterdam-Dordrecht, Jeugdbescherming Rotterdam Rijnmond, Jeugdbescherming West, locatie Dordrecht, en de Rotterdamse Orde van Advocaten een professionele ontmoeting georganiseerd met als thema Complexe mensen in complexe scheidingen.

Op 10 november 2018 heeft de deken de Ode aan de Synode te Dordrecht bijgewoond.

Op 20 december 2018 heeft het bureau met de raad van de orde genoten van een kerstlunch.

7. Stichting Opleiding Advocaten Arrondissement Rotterdam

De Stichting Opleiding Advocaten Arrondissement Rotterdam organiseerde ook in 2018 weer een aantal cursussen waarmee advocaten niet zijnde stagiaires telkens 2 opleidingspunten konden behalen.

8 en 14 februari 2018	Cursus " Snel en accuraat informatie opnemen "
21 maart 2018	Cursus "Jurisprudentie ontslagrecht 2017"
19 april 2018	Cursus "Actualiteiten Huurrecht 2018"
29 mei 2018	Cursus "Actualiteiten strafrecht en strafprocesrecht"
23 oktober 2018	Cursus "Actualiteiten burgerlijk procesrecht"
13 november 2018	Cursus "Gedragrecht"
4 december 2018	Cursus "Familierecht"

Verder was de Stichting Opleiding Advocaten Arrondissement Rotterdam één van de organisatoren van de Paneldiscussie waarmee het Baliefeest op 18 oktober 2018 aanving.

Alle cursussen werden gegeven in Brasserie Woudestein (Excelsior stadion).

8. Verslag van de deken aan de vergadering van de orde in het arrondissement Rotterdam d.d. 22 maart 2018

Klachtbehandeling

Over de behandeling van klachten wil ik kort zijn. Het aantal ingediende klachten blijft al jaren min of meer stabiel, namelijk tussen de 270 en 290. Het komt erop neer dat er iedere werkdag minstens één klacht wordt ingediend en in behandeling genomen.

Het streven is om in situaties die zich daarvoor lijken te lenen, zo veel mogelijk gesprekken met de klager en de beklagde te voeren om te zien of langs die weg een oplossing kan worden gevonden, dan wel de voortzetting van de klachtbehandeling te kunnen stroomlijnen. In die zin is het gesprek met de deken te vergelijken met de comparatie na antwoord.

Ik roep advocaten uitdrukkelijk op hun medewerking te verlenen; het kan in een later stadium tijd en ergernis besparen! Ik haast mij wel te zeggen dat ik tot op heden over die medewerking weinig te klagen heb, maar soms merk ik wel enige terughoudendheid die er wat mij betreft niet behoef te zijn.

Toezicht

Het dekenberaad zal komen met een separaat jaarverslag waarin gerapporteerd zal worden over de wijze waarop de dekens het toezicht hebben uitgevoerd.

Zo wordt risicogestuurd toezicht steeds verder ontwikkeld. Getracht wordt om aan de hand van risicoprofielen eerder signalen te onderkennen over de financiële integriteit van advocaten, de kwaliteit van de dienstverlening en de organisatie van de praktijk.

In dat kader handelt de deken naar aanleiding van signalen van ketenpartners, formele klachten en informatie die verkregen wordt bij kantoorbezoeken. Het ligt in de lijn dat in alle arrondissementen jaarlijks actief gevraagd gaat worden naar kengetallen uit de financiële administratie om zo een beeld van de soliditeit van kantoren te verkrijgen. Pilots in andere arrondissementen hebben al waardevolle gegevens opgeleverd en soms tot ingrijpen geleid om erger te voorkomen. Een faillissement van een advocatenkantoor brengt veel extra schade met zich mee; zaken van cliënten moeten immers behandeld blijven met waarborging van de vertrouwelijkheid. Voorkomen is dus beter dan genezen. U dient zich er daarom wel op voor te bereiden dat een uitvraag van financiële gegevens vanaf 2020 algemeen kan zijn.

Naast de financiële soliditeit is ook de integriteit op financieel gebied en met name de Wwft een belangrijk aandachtspunt in het toezicht. Dit krijgt in het kader van de kantoorbezoeken hoe dan ook extra aandacht.

Opleidings- en stage aangelegenheden

Het afgelopen jaar is er sprake geweest van een toename van stagiaires, maar is ook sprake van een strengere toets door de raad. Waarborging van de kwaliteit is nodig en in dat opzicht proberen wij bij de instroom zo veel mogelijk zekerheid in te bouwen dat de stagiaire ook met succes de stage kan afronden en dat een degelijk opgeleide advocaat vervolgens om onvoorwaardelijke inschrijving verzoekt.

In het kader van de kwaliteitsverbetering heeft het raad het voornemen een mentoraat in te voeren zoals dat in andere arrondissementen al staande praktijk is. Voor het overige verwijs ik graag naar agendapunt 11, de beleidsvoornemens.

Orde-activiteiten

In het afgelopen ordejaar zijn er diverse activiteiten geweest, zoals het baliefeest in Arminius en de opening van het gerechtelijk jaar. Daarnaast hebben leden van de raad input geleverd voor diverse professionele ontmoetingen met de rechtbank Rotterdam en andere contacten met 'ketenpartners' onderhouden.

Het is steeds onze gedachte geweest dat deze activiteiten in het belang van de leden van de balie zijn. Ik hoor graag of dat ook zo ervaren wordt. Want als wij iets anders kunnen doen of eraan toe zouden moeten voegen, zeg het! En houd daarbij ook het adagium in het oog van John F. Kennedy: Vraag niet alleen wat de orde voor u kan doen, maar ook wat u zelf voor de orde kunt doen!

Het grootste doel van de activiteiten is verbetering van de onderlinge contacten om tot intensivering van samenwerking te komen. De balie dient weerbaar te zijn tegen van buitenkomende kritiek, zelfs van buiten komende bedreigingen. Onze positie als onafhankelijke en partijdige verdedigers van de belangen van de cliënt, met eigen gedragsregels en tuchtrecht, zie ik als een groot goed. De situatie in verschillende landen van Europa en de VS zie ik als zorgwekkend en zij vormen een afschrikwekkend voorbeeld. Het is niet alleen in duistere dictaturen waar de vrijheid van de advocaat wordt bedreigd of niet (meer) bestaat! Ook hier in Nederland moeten wij enorm oppassen voor onze positie en die van de onafhankelijke rechtspraak.

De komende evaluatie van de herziene Advocatenwet volgen wij nauwgezet. Dat geldt ook voor de problematiek rond de sociale rechtshulp. Het is mij bekend in welk zwaar weer de sociale advocatuur zich bevindt en het doet mij goed te zien dat dit in onze balie breder wordt gezien. Dat er ook bereidheid bestaat bij kantoren en individuele advocaten die bij wijze van spreken geen enkele toevoeging doen, om op de een of andere manier bij te springen. Misschien zelfs om meer te doen dan dat. Ik kan mij voorstellen dat de balie zich wellicht anders zal moeten organiseren, althans de taken anders zal moeten verdelen, om de rechtsbijstand aan on- en minvermogenden te kunnen blijven bieden. Ik zie het als een taak van de balie als geheel om daar pal voor te staan en ik heb met genoeg gezien dat er verhoudingsgewijs veel advocaten van heel verschillend pluimage, zich meldden voor de demonstratie in januari 2019. Maar protest is niet genoeg. We zijn Rotterdammers en we moeten aan het werk! En ik zie dat ook gebeuren. Wij hebben een permanent actiecomité, dat gedachten vormt over het bereiken van een groter publiek en tegelijk ook na kan denken over verbeteringen in het systeem van gefinancierde rechtshulp.

Externe contacten

In het afgelopen jaar hadden de deken en leden van de raad van de orde weer diverse contacten met personen en instanties buiten de Rotterdamse Balie.

Ook voerde de deken ca. iedere zes weken overleg met de president van de rechtbank Rotterdam.

Verder heeft de deken geregeld overleg met de hoofdofficier van justitie, zowel die van het plaatselijk parket als van het landelijk parket, met de president van het gerechtshof Den Haag en vindt tezamen met de Haagse deken jaarlijks overleg plaats met leden van het gerechtshof.

Daarnaast neemt de deken regelmatig deel aan het Platform Criminaliteitsbeheersing met de burgemeester van Rotterdam, de chef van het politiekorps Rotterdam-Rijnmond, de president van de rechtbank, de hoofdofficier van justitie en vertegenwoordigers van het bedrijfsleven.

Ten slotte vindt jaarlijks overleg plaats van de deken en zijn Haagse ambtgenoot met de Raad van Discipline in het ressort Den Haag.

De leden van de raad voerden ook in 2018 op portefeuillehoudersniveau verschillende keren overleg met (sectoren van) de rechtbank Rotterdam en het gerechtshof Den Haag en met de Raad voor Rechtsbijstand.

Overleden advocaten

In het jaar dat achter ons ligt, zijn er enkele leden van onze balie en enkele oud-advocaten komen te overlijden.

Op 6 juni 2018 overleed mr. B. van Opijnen, die werkzaam was bij BINT- advocaten te Schiedam. Bert van Opijnen was enige tijd ernstig ziek en heeft nog zo lang getracht om zijn praktijkuit te oefenen, tot het echt niet meer kon.

Mevrouw mr. I.M.G. Ultee, sinds 8 juli 2016 stagiaire bij AKD, overleed plotseling op 9 juni 2018 en uiteraard veel te vroeg op de leeftijd van 27 jaar.

Mr. J.L.A.M. le Coq d'Armandville overleed na een periode van ziekte op 21 november 2018 en ook hij heeft het werk dat hem zo dierbaar was, niet echt willen loslaten. Ik mag wel zeggen dat hij een icoon was van de strafrechtadvocatuur in Rotterdam, een schijnbaar onvermoeibare advocaat.

Mr. J. Ph. Van den Born, die nog tot en met december 2018 praktijk hield in Capelle aan den IJssel, overleed op 2 januari 2019 op de leeftijd van 78 Jaar.

Recent ontviel ons oud-deken, mr. Jan Ekering. Ook dat was onverwacht. Van 1998 tot 2001 was hij deken van Rotterdam en daarna nog lid van de Algemene Raad en bekleedde hij de positie van landelijk waarnemend deken. Jan Ekering was een gewaardeerd lid van de balie en een graag geziene gast bij orde-activiteiten.

Deze advocaten zullen zeer gemist worden.

Ik wil u vragen even te gaan staan om hen in stilte te gedenken.

Bureau

Achter ons ligt een ordejaar met grote veranderingen op het bureau. De vertrouwde namen van Marja Venema en Cécile van der Stelt vindt u niet meer terug op de circulaires, correspondentie en facturen. De opvolging van bureaufunctionarissen blijkt een fors probleem en het afgelopen jaar hebben de bureaumedewerkers een enorme prestatie verricht om al het vrijgevallen werk te doen en ook nog eens een veranderingsslag te maken.

Corien IJsselstein en Evelyne de Leur bleken door het vertrek van de in 2017 juist aangeworven derde stafjurist mijn twee vaste waarden voor mijn werk als toezichthouder, ondersteund door de secretaresses Marjolijn Begeer en Daniëlle Heijmann. Van hen is heel veel gevraagd dit jaar. Niet alleen om al het (extra) werk te doen, maar ook een verandering in te zetten die nodig was. En dat met een automatiseringssysteem dat om een andere werkwijze vraagt en dat ook nog eens kinderziektes heeft. Het team van stafjuristen is versterkt met Esther de Geus en zal hopelijk binnenkort nog aangevuld worden met een vierde staf jurist waardoor een compact team van juristen alle klachten, vragen en

kwesties die zich in de volle breedte voordoen, zal kunnen behandelen en voorsorteren voor de raad van de orde dan wel de deken.

Cécile van der Stelt was uiteraard de spil in alle stage- en opleidingsaangelegenheden. Nu in haar opvolging niet goed te voorzien was, heeft Paul van Lange als secretaris van de raad van de orde, veel van zijn schaarse tijd ingezet voor het herstructureren van alle taken in het bureau en in het bijzonder de gang van zaken rond de stagiaires. De secretaresses Cindy van der Wel en Aysel Sarier zijn degenen met wie de buitenwereld het meest te maken heeft in het grotendeels administratieve proces dat inschrijving en goedkeuring van de patronaten nu eenmaal is. Dat geldt ook voor de verwerking van de patroonsverslagen en de aanvragen voor de stageverklaringen. Alleen de ingewikkelde, uitzonderlijke kwesties komen hetzij bij de stafjuristen hetzij bij de portefeuillehouders van de raad terecht voor verdere afwikkeling.

Voor Marja Venema is Sukbing Yu Kwee aangenomen. Zij heeft zich in een razendsnel tempo moeten inwerken en haar weg moeten vinden. Intussen heeft zij op bewonderenswaardige wijze de circulaire gemoderniseerd en is zij gestart met aanpassing van de website. Ik ben erg blij met haar vernieuwende aanpak.

Ik wil hierbij mijn hartelijke dank uitspreken voor niet aflatende stroom ideeën die Paul van Lange heeft gepresenteerd en met inspraak van iedereen op het bureau zo goed mogelijk heeft omgebouwd in werkbare takenpakketten. Zijn bemoeienis met het reilen en zeilen van het bureau heeft mij, ik zal het eerlijk zeggen, daarbij uit de wind gehouden en het mij mogelijk gemaakt mij te wijden aan al mijn uiteenlopende dekenale taken. Ik weet dat het voor iedereen op het bureau niet gemakkelijk is geweest te wennen aan de snel veranderende situatie en de wetenschap dat er nog best wat achterstallig werk lag. Met enige hulp van buiten, en dan kijk ik even naar Nardy Desloover, hebben wij de grootste problemen overwonnen.

En als ik nu kijk naar de medewerkers van het bureau, dan voel ik mij trots en wil ik jullie hartelijk danken voor jullie nimmer aflatende inzet.